

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»**

**Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Кафедра публічного управління, адміністрування та права**



ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної роботи

Богдан КОРОБКО

«28» вересня 2025 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПРОБЛЕМИ ПРАВОТВОРЕННЯ ТА ПРАВОЗАСТОСУВАННЯ
(назва навчальної дисципліни)**

Підготовки	<u>Магістр</u> (назва ступеня вищої освіти)
Освітньої програми	<u>«Бізнес-право»</u> (назва освітньої програми)
Спеціальності	<u>D8 Право</u> (код і назва спеціальності)

**Полтава
2025 рік**

Робоча програма навчальної дисципліни «Проблеми правотворення та правозастосування» для студентів спеціальності D8 «Право» другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності

Складена відповідно до освітньої програми «Бізнес-право», 2025 року.

Розробник: Оксін Ю. В., доктор. юрид. наук, професор, професор кафедри публічного управління, адміністрування та права Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Погоджено

Гарант освітньої програми  В. Ю. Оксін

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри публічного управління, адміністрування та права

Протокол від «28» серпня 2025 року № 1

Завідувач кафедри публічного управління, адміністрування та права

 (І. О. Кульчій)

«28» серпня 2025 року

Схвалено навчально-методичною комісією навчально-наукового інституту фінансів, економіки, управління та права

Протокол від «29» серпня 2025 року № 1

Голова навчально-методичної комісії

 (Є. А. Карпенко)

«29» серпня 2025 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		Форма здобуття освіти	
		денна	заочна
Кількість кредитів – 4	Галузь знань <u>D Бізнес, адміністрування та право</u>	обов’язкова	
Загальна кількість годин – 120			
Модулів – 1	Спеціальність D8 <u>Право</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		1-й	1-й
		Семестр	
		1-й	1-й
Індивідуальне завдання – не передбачено;	Ступінь вищої освіти <u>магістр</u>	Лекції	
		20 год.	10
		Практичні	
		20 год.	10
		Лабораторні	
		0 год.	0 год.
		Самостійна робота	
		80 год.	100
		Індивідуальна робота: 0 год.	
		Вид контролю: (диференційований залік)	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми здобуття освіти – 40/80

для заочної форми здобуття освіти – 20/100

2. Мета навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у студентів сучасних теоретичних знань про нормотворчість, щодо основних принципів (вимог) правозастосовної діяльності, умінь і навичок щодо розробки проектів різних видів нормативно-правових актів, підвищення рівня правової культури, моральних, естетичних, інтелектуальних здібностей та інших якостей особистості, обізнаності стосовно теоретико-практичних аспектів правозастосування та його місця в правовій системі України.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів компетентностей, визначених освітньою програмою, зокрема:

ІК. Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері права.

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.

СК5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.

СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

СК10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.

СК13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.

СК14. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовами вивчення навчальної дисципліни є дисципліни, що формують основу підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня

4. Очікувані результати навчання з дисципліни

Результатами вивчення навчальної дисципліни є формування наступних програмних результатів, визначених освітньою програмою «Бізнес-право»:

РН 1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

РН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

РН 11. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції.

РН 13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів.

РН 14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.

РН 16. Брати продуктивну участь у розробці проектів нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.

РН 17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом вивчення навчальної дисципліни.

Мінімальний поріг рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати в мінімальну позитивну оцінку числової (рейтингової) шкали.

Сума балів	Значення ЄКТС	Оцінка	Критерій оцінювання	Рівень компетентності
90 – 100	A	Відмінно	Здобувач демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Власні пропозиції Здобувача в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін.	Високий , що повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни.
82 – 89	B	Добре	Здобувач демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною.	Достатній , що забезпечує Здобувачу самостійне вирішення основних практичних задач.
74 - 81	C	Добре	Здобувач загалом добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідають робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та використовує для рішення характерних/типових практичних завдань на професійному рівні. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають ускладнення.	Достатній , конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни.
64 - 73	D	Задовільно	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядались з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.	Середній , що забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни.

60 – 63	Е	Достатньо	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. володіє основними положеннями на рівні, який визначається як мінімально допустимий. Правила вирішення практичних завдань з використанням основних теоретичних положень пояснюються з труднощами. Виконання практичних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	Середній, що є мінімально допустимим у всіх складових навчальної дисципліни.
35 - 59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання екзамену/заліку	Здобувач може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни Здобувач виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних і лабораторних робіт в більшості є невірними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у здобувача відсутні.	Низький, не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни.
0 – 34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Здобувач не допущений до здачі екзамену/заліку.	Незадовільний, Здобувач не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни.

6. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути:

- 1) поточний контроль
 - доповідь
 - виконання практичних робіт
 - тестування
- 2) модульний контроль
 - тестування
- 3) підсумковий контроль
 - диференційований залік.

7. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основи нормотворчої діяльності

Тема 1. Загальна характеристика нормотворчості

Сутність нормотворчості як діяльності компетентних органів та суб'єктів щодо створення загальнообов'язкових правил поведінки. Поняття «правотворчість» і «нормотворчість», їх співвідношення; принципи нормотворчості (законність, науковість, демократизм, системність). Аналіз значення нормотворчості для функціонування правової держави та громадянського суспільства.

Практичне заняття №1

Тема 2. Правове регулювання суспільних відносин і нормотворча діяльність

Взаємозв'язок між правовим регулюванням і нормотворчістю. Об'єкти правового регулювання (суспільні відносини), способи впливу права на поведінку (дозволи, зобов'язання, заборони). Аналіз факторів, що зумовлюють необхідність нормотворчості: соціальні зміни, розвиток економіки, політичні процеси. Роль нормотворчості у забезпеченні правопорядку та стабільності правової системи.

Практичне заняття №2

Змістовий модуль 2. Правотворча діяльність та її форми

Тема 3. Правова нормотворча діяльність як вид юридичної діяльності

Місце нормотворчості у системі юридичної діяльності поряд із правозастосуванням, інтерпретацією та реалізацією норм права. Специфічні ознаки нормотворчої діяльності: офіційність, регламентованість, спрямованість на встановлення прав і обов'язків. Суб'єктний склад нормотворчості: парламент, президент, уряд, органи місцевого самоврядування

Практичне заняття №3

Тема 4. Нормативно-правовий акт як основна форма (джерело) права

Характеристика нормативно-правового акта як основного результату нормотворчої діяльності. Визначення його ознак: письмова форма, офіційність, загальнообов'язковість, юридична сила. Класифікація актів за юридичною силою (закони, підзаконні акти), за сферою дії (загальні, спеціальні, локальні). Аналізу ієрархії джерел права в Україні та принцип верховенства Конституції.

Практичне заняття №4

Тема 5. Правозастосування – особлива форма реалізації права

Поняття правозастосування як організаційної діяльності компетентних органів, спрямованої на вирішення конкретних справ шляхом застосування норм права. Розгляд етапів правозастосування: встановлення фактів, вибір і аналіз норми, прийняття рішення, його виконання. Аналіз відмінності між правотворчістю та правозастосуванням.

Практичне заняття №5

Тема 6. Нормотворча юридична техніка. Особливості законодавчого процесу

Правила підготовки та структурування нормативних актів: чіткість, логічність, узгодженість, термінологічна визначеність. Аналіз структури закону (преамбула, розділи, статті, пункти). Розгляд етапів законодавчого процесу в Україні: законодавча ініціатива, обговорення, прийняття, підписання та оприлюднення закону. Проблеми низької якості законотворчої техніки.

Практичне заняття № 6,7

Змістовий модуль 3. Правозастосування нормотворчого процесу

Тема 7. Підзаконна нормотворчість: поняття, ознаки, види

Система підзаконних актів: укази Президента, постанови Кабінету Міністрів, накази міністерств, рішення органів місцевого самоврядування. Визначення ознак підзаконної нормотворчості: конкретизація закону, нижча юридична сила, обов'язковість відповідності закону. Аналіз позитивних й негативних аспекти підзаконної нормотворчості, проблеми її надмірного поширення в Україні.

Практичне заняття № 8,9

Тема 8. Локальна нормотворчість як особливість підзаконної нормотворчості

Локальна нормотворчість як діяльність підприємств, організацій та установ зі створення внутрішніх нормативних актів (статутів, правил, положень, інструкцій). Її ознаки: обмежена сфера дії, підпорядкованість закону, спрямованість на врегулювання внутрішніх відносин. Аналіз прикладів локальних актів у трудовому, освітньому та корпоративному праві.

Практичне заняття № 10

8. Структура навчальної дисципліни

а) для денної форми здобуття освіти

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Основи нормотворчої діяльності						
Тема 1. Загальна характеристика нормотворчості	14	2	2			10
Тема 2. Правове регулювання суспільних відносин і нормотворча діяльність	14	2	2			10
Разом за змістовим модулем 1	28	4	4			20
Змістовий модуль 2. Правотворча діяльність та її форми						
Тема 3 Правова нормотворча діяльність як вид юридичної діяльності	14	2	2			10
Тема 4 Нормативно-правовий акт як основна форма (джерело) права	14	2	2			10
Тема 5. Правозастосування – особлива форма реалізації права	14	2	2			10
Тема 6. Нормотворча юридична техніка. Особливості законодавчого процесу	18	4	4			10
Разом за змістовим модулем 2	60	10	10			40
Змістовий модуль 3. Правозастосування нормотворчого процесу						
Тема 7. Підзаконна нормотворчість: поняття, ознаки, види	18	4	4			10
Тема 8. Локальна нормотворчість як особливість підзаконної нормотворчості	14	2	2			10
Разом за змістовим модулем 3	32	6	6			20
Усього годин	120	20	20			80

б) для заочної форми здобуття освіти

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Основи нормотворчої діяльності						
Тема 1. Загальна характеристика нормотворчості	16	2				14
Тема 2. Правове регулювання суспільних відносин і нормотворча діяльність	14					14
Разом за змістовим модулем 1	30	2				28
Змістовий модуль 2. Правотворча діяльність та її форми						
Тема 3 Правова нормотворча діяльність як вид юридичної діяльності	16	2	2			12
Тема 4 Нормативно-правовий акт як основна форма (джерело) права	14					14
Тема 5. Правозастосування – особлива форма реалізації права	16	2	2			12
Тема 6. Нормотворча юридична техніка. Особливості законодавчого процесу	14	2	2			10

Разом за змістовим модулем 2	60	6	6			48
Змістовий модуль 3. Правозастосування нормотворчого процесу						
Тема 7. Підзаконна нормотворчість: поняття, ознаки, види	16	2	2			12
Тема 8. Локальна нормотворчість як особливість підзаконної нормотворчості	14		2			12
Разом за змістовим модулем 3	30	2	4			24
<i>Усього годин</i>	<i>120</i>	<i>10</i>	<i>10</i>			<i>100</i>

9. Перелік питань для семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		для денної форми	для заочної форми
	Семінарські заняття не передбачені*		

10. Перелік питань для практичних занять

Тема заняття та перелік питань	Кількість годин	
	для денної форми	для заочної форми
Практичне заняття 1. 1. Сутність нормотворчості як діяльності компетентних органів та суб'єктів щодо створення загальнообов'язкових правил поведінки. 2. Поняття «правотворчість» і «нормотворчість», їх співвідношення; принципи нормотворчості (законність, науковість, демократизм, системність). 3. Аналіз значення нормотворчості для функціонування правової держави та громадянського суспільства	2	-
Практичне заняття 2. 1. Взаємозв'язок між правовим регулюванням і нормотворчістю. 2. Об'єкти правового регулювання (суспільні відносини), способи впливу права на поведінку (дозволи, зобов'язання, заборони). 3. Аналіз факторів, що зумовлюють необхідність нормотворчості: соціальні зміни, розвиток економіки, політичні процеси. 4. Роль нормотворчості у забезпеченні правопорядку та стабільності правової системи.	2	-
Практичне заняття 3. 1. Місце нормотворчості у системі юридичної діяльності поряд із правозастосуванням, інтерпретацією та реалізацією норм права. 2. Специфічні ознаки нормотворчої діяльності: офіційність, регламентованість, спрямованість на встановлення прав і обов'язків. 3. Суб'єктний склад нормотворчості: парламент, президент, уряд, органи місцевого самоврядування	2	2
Практичне заняття 4 1. Характеристика нормативно-правового акта як основного результату нормотворчої діяльності. 2. Визначення його ознак: письмова форма, офіційність, загальнообов'язковість, юридична сила.	2	-

3. Класифікація актів за юридичною силою (закони, підзаконні акти), за сферою дії (загальні, спеціальні, локальні).		
4. Аналіз ієрархії джерел права в Україні та принцип верховенства Конституції.		
Практичне заняття 5 1. Поняття правозастосування як організаційної діяльності компетентних органів, спрямованої на вирішення конкретних справ шляхом застосування норм права. 2. Розгляд етапів правозастосування: встановлення фактів, вибір і аналіз норми, прийняття рішення, його виконання. 3. Аналіз відмінності між правотворчістю та правозастосуванням.	2	2
Практичне заняття 6. 1. Правила підготовки та структурування нормативних актів: чіткість, логічність, узгодженість, термінологічна визначеність. 2. Аналіз структури закону (преамбула, розділи, статті, пункти).	2	-
Практичне заняття 7. 1. Розгляд етапів законодавчого процесу в Україні: законодавча ініціатива, обговорення, прийняття, підписання та оприлюднення закону. 2. Проблеми низької якості законотворчої техніки.	2	2
Практичне заняття 8. 1. Система підзаконних актів: укази Президента, постанови Кабінету Міністрів, накази міністерств, рішення органів місцевого самоврядування. 2. Визначення ознак підзаконної нормотворчості: конкретизація закону, нижча юридична сила, обов'язковість відповідності закону.	2	2
Практичне заняття 9. 1. Аналіз позитивних й негативних аспекти підзаконної нормотворчості 2. Проблеми надмірного поширення підзаконної нормотворчості в Україні.	2	
Практичне заняття 10. 1. Локальна нормотворчість як діяльність підприємств, організацій та установ зі створення внутрішніх нормативних актів (статутів, правил, положень, інструкцій). 2. Її ознаки: обмежена сфера дії, підпорядкованість закону, спрямованість на врегулювання внутрішніх відносин. 3. Аналіз прикладів локальних актів у трудовому, освітньому та корпоративному праві.	2	2
Усього	20	10

11. Перелік питань для лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		для денної форми	для заочної форми
	Лабораторні заняття не передбачені*		

12. Самостійна робота

Метою самостійної роботи студента є: навчитися користуватися нормативно-правовими актами, порівнювати їх та застосовувати на практиці.

У процесі самостійної роботи студенти мають навчитися користуватися бібліотечними фондами та електронними базами даних, знаходити й опрацьовувати сучасну наукову, навчальну та практичну літературу, узагальнювати отриману інформацію, складати конспекти, готувати аналітичні матеріали та пропозиції, що сприятимуть глибокому розумінню проблем правотворення та правозастосування.

Види самостійної роботи здобувача вищої освіти:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- підготовка до практичних занять;
- опрацювання тем курсу, які виносяться на самостійне вивчення, за списками літератури, рекомендованими у робочій програмі дисципліни;
- підготовка до виконання модульної контрольної роботи (тестування);
- відвідування консультацій відповідно до графіку консультацій кафедри;
- підготовка до складання екзамену за контрольними питаннями.

Питання для самостійного вивчення студентами

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		для денної форми	для заочної форми
Змістовий модуль 1. Основи нормотворчої діяльності			
Тема 1. Загальна характеристика нормотворчості			
1	Чим відрізняється правотворчість у демократичній та авторитарній державі?	5	7
2	Як забезпечується прозорість і громадський контроль за нормотворчою діяльністю?	5	7
Тема 2. Правове регулювання суспільних відносин і нормотворча діяльність			
3	Як зміни у суспільстві (цифровізація, глобалізація) впливають на зміст нормотворчості?	5	7
4	У чому полягає роль права як соціального регулятора порівняно з мораллю та звичаями?	5	7
Змістовий модуль 2. Правотворча діяльність та її форми			
Тема 3. Правова нормотворча діяльність як вид юридичної діяльності			
5.	Які особливості має нормотворчість органів місцевого самоврядування у порівнянні з парламентом?	5	6
6.	Чому нормотворчість вважається офіційною формою юридичної діяльності?	5	6
Тема 4. Нормативно-правовий акт як основна форма (джерело) права			
7	Які особливості відрізняють закони від підзаконних нормативно-правових актів?	5	7
8	Як ієрархія нормативно-правових актів впливає на правову визначеність у державі?	5	7
Тема 5. Правозастосування – особлива форма реалізації права			
9.	У чому полягає відмінність між індивідуальними та нормативними приписами?	5	6
10.	Чому правозастосування вважається необхідним елементом забезпечення верховенства права?	5	6

Тема 6. Нормотворча юридична техніка. Особливості законодавчого процесу			
11.	Які наслідки для правової системи має порушення правил юридичної техніки?	5	5
12.	Чому на практиці часто виникають труднощі з однаковим тлумаченням законів?	5	5
Змістовий модуль 3. Правозастосування нормотворчого процесу			
Тема 7. Підзаконна нормотворчість: поняття, ознаки, види			
13.	Чому надмірне поширення підзаконних актів може загрожувати правовій визначеності?	5	6
14.	Приклади невідповідності підзаконних актів законодавству України.	5	6
Тема 8. Локальна нормотворчість як особливість підзаконної нормотворчості			
15.	Яку роль відіграють локальні нормативні акти у забезпеченні трудової дисципліни?	5	6
16.	Які ризики можуть виникати у разі суперечності локальних актів із законами чи колективними договорами?	5	6
Всього		80	100

13. Індивідуальні завдання

Не передбачено планом

14. Методи навчання

При викладанні навчальної дисципліни «Проблеми правотворення та правозастосування» застосовуються словесні, наочні та практичні методи навчання, які поєднуються з сучасними інтерактивними технологіями. Це сприяє не лише засвоєнню теоретичних знань, а й формуванню практичних навичок та soft skills, необхідних майбутнім фахівцям у сфері права. Для забезпечення ефективності освітнього процесу використовуються сучасні інструменти та обладнання, серед яких мультимедійні засоби (проектор, інтерактивна дошка, комп'ютери), а також спеціалізоване програмне забезпечення. Під час занять застосовуються Microsoft Teams, Zoom, Google Meet для дистанційного навчання та консультацій, Moodle або Google Classroom для організації навчального процесу, тестування та взаємодії зі здобувачами освіти. Для аналізу сучасної судової практики використовуються Єдиний державний реєстр судових рішень, ZakonOnline, Liga:Zakon, PravoSud.

Словесні методи навчання застосовуються під час лекцій та практичних занять для формування базових знань. Серед них – розповідь, що дозволяє викладачу логічно та доступно викладати матеріал із прикладами із судової практики, пояснення для розкриття складних правових категорій, а також бесіда та дискусія, що забезпечують активну взаємодію зі здобувачами. Наочні методи сприяють візуалізації інформації та включають ілюстрації у вигляді схем, таблиць, презентацій і діаграм, а також демонстрацію прикладів процесуальних документів, матеріалів кримінальних проваджень та відкритих записів судових засідань. Практичні методи орієнтовані на формування професійних навичок і включають аналіз кейсів на основі реальних справ, моделювання процесуальних ситуацій, складання процесуальних документів, розв'язання ситуаційних задач.

Формування soft skills відбувається за допомогою роботи в малих групах, де здобувачі навчаються командній взаємодії, розподілу ролей та спільному прийняттю рішень. Важливими є ділові ігри та моделювання реальних професійних ситуацій, дебати й дискусії, що розвивають навички публічних виступів та аргументації. Для стимулювання творчого мислення використовуються мозкові штурми та квести, а кейс-методи дозволяють працювати з реальними прикладами з практики та шукати ефективні шляхи вирішення правових проблем. Застосування поєднання традиційних і сучасних методів навчання у

викладанні дисципліни «Проблеми правотворення та правозастосування» дає змогу сформувати у здобувачів не лише ґрунтовні теоретичні знання, а й практичні навички, критичне мислення та здатність до ефективної комунікації, що є важливими для успішної юридичної практики у сучасних умовах.

15. Методи контролю

Поточний контроль успішності засвоєнням студентами навчального матеріалу може здійснюватися шляхом опитування й оцінювання знань здобувачів під час практичних занять, оцінювання виконання самостійної роботи, тестування або в ході індивідуальних співбесід зі студентами під час консультацій. Вибір конкретних форм і методів поточного контролю знань студентів залежить від викладача і доводиться до їхнього відома на першому практичному занятті.

Модульний контроль має на меті перевірку засвоєння студентом певної сукупності знань та вмінь, що формують відповідний модуль. Модульний контроль реалізується шляхом узагальнення результатів поточного контролю знань і проведення спеціальних контрольних заходів (у формі тестування), проводиться наприкінці кожного змістового модулю за рахунок аудиторних занять. На підставі результатів модульного контролю здійснюється міжсесійний контроль (атестація).

Підсумковий контроль здійснюється у формі диференційованого заліку.

16. Розподіл балів, які отримують студенти

Схема нарахування балів для денної форми здобуття освіти з навчальної дисципліни «Проблеми правотворення та правозастосування» за видами робіт

Види робіт/контролю	Перелік тем									
	Тема 1: Загальна характеристика нормотворчості	Тема 2: Правове регулювання суспільних відносин і нормотворча діяльність	Тема 3: Правова нормотворча діяльність як вид юридичної діяльності	Тема 4: Нормативно-правовий акт як основна форма (джерело) права	Тема 5: Правозастосування – особлива форма реалізації права	Тема 6: Нормотворча юридична техніка. Особливості законодавчого процесу	Тема 7: Підзаконна нормотворчість: поняття, ознаки, види	Тема 8: Локальна нормотворчість як особливність підзаконної		
	Практичне заняття									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Доповідь			2		2					
Виконання практичних завдань	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Тестування	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Виконання завдань самостійної роботи	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1
Модульний контроль		2				2				2
Всього за темами	6	8	8	6	8	8	6	6	6	8
<i>Диференційований залік</i>	30									
Всього за результатами вивчення навчальної дисципліни	100									

*В таблиці вказана максимальна кількість балів, які можна набрати за видами робіт

Шкала та критерії оцінювання відповіді за результатами доповіді

Бали	Критерії оцінювання
2	Здобувач/ка вільно володіє науково-понятійним апаратом, вміє правильно його використовувати під час доповіді, може наводити приклади з посиланням на джерела. Питання розкрито повністю, присутні всі структурні елементи доповіді, що свідчить про відмінне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
1	Здобувач/ка добре володіє науково-понятійним апаратом, вміє правильно його використовувати під час доповіді, може наводити приклади з посиланням на джерела. Питання розкрито повністю, присутні всі структурні елементи доповіді, що свідчить про відмінне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
0	Відсутність підготовленої доповіді, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.

Шкала та критерії оцінювання виконання практичних завдань

Бали	Критерії оцінювання
2	Виконано завдання практичної роботи в повному обсязі (допускається виконання завдання практичної роботи в повному обсязі із несуттєвими помилками).
1	Виконано завдання менше 50%, є 2-4 суттєві помилки
0	Не виконано практичну роботу або виконано менше 50% від її обсягу, велика кількість помилок.

Оцінювання тестування:

- кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів ($1 \times 2 = 2,0$);
- правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Бали	Критерії оцінювання
1	Виконання завдань самостійної роботи здійснене у повному обсязі, не містить помилок, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на високому рівні.
0,5	Виконання завдань самостійної роботи здійснене не у повному обсязі, містить несуттєві помилки, що дає можливість оцінити рівень формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти як достатній.
0	Завдання самостійної роботи не виконано та/або результати не відповідають поставленим завданням та/або завдання виконано із суттєвими помилками.

Шкала та критерії оцінювання виконання модульного контролю (тестування)

для денної форми навчання:

- кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів ($0,2 \times 10 = 2,0$);
- правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами складання диференційованого заліку

№	Завдання	Бали	Критерії оцінювання
1	Тестування	0-30	Кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів ($1 \times 30 = 30$), правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

Схема нарахування балів для заочної форми здобуття освіти з навчальної дисципліни «Проблеми правотворення та правозастосування» за видами робіт

Види робіт/контролю	Перелік тем									
	Тема 1: Загальна характеристика нормотворчості	Тема 2: Правове регулювання суспільних відносин і	Тема 3: Правова нормотворча діяльність як вид юридичної діяльності	Тема 4: Нормативно-правовий акт як основна форма	Тема 5: Правозастосування – особлива форма реалізації права	Тема 6: Нормотворча юридична техніка. Особливості законодавчого процесу	Тема 7: Підзаконна нормотворчість: поняття, ознаки, види	Тема 8: Локальна нормотворчість як особливості підзаконної нормотворчості		
	Практичне заняття									
	-	-	1	-	2	3	-	4	-	5
Доповідь	2	2	2	2	2		2		2	
Виконання практичних завдань			2		2	2		2		2
Тестування	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Виконання завдань самостійної роботи	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Модульний контроль		2				2				2
Всього за темами	6	8	8	6	8	8	6	6	6	8
<i>Диференційований залік</i>	30									
Всього за результатами вивчення навчальної дисципліни	100									

*В таблиці вказана максимальна кількість балів, які можна набрати за видами робіт

Шкала та критерії оцінювання відповіді за результатами доповіді

Бали	Критерії оцінювання
2	Здобувач/ка вільно володіє науково-понятійним апаратом, вміє правильно його використовувати під час доповіді, може наводити приклади з посиланням на джерела. Питання розкрито повністю, присутні всі структурні елементи доповіді, що свідчить про відмінне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
1	Здобувач/ка добре володіє науково-понятійним апаратом, вміє правильно його використовувати під час доповіді, може наводити приклади з посиланням на джерела. Питання розкрито повністю, присутні всі структурні елементи доповіді, що свідчить про відмінне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
0	Відсутність підготовленої доповіді, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.

Шкала та критерії оцінювання виконання практичних завдань

Бали	Критерії оцінювання
2	Виконано завдання практичної роботи в повному обсязі (допускається виконання завдання практичної роботи в повному обсязі із несуттєвими помилками).
1	Виконано завдання менше 50%, є 2-4 суттєві помилки
0	Не виконано практичну роботу або виконано менше 50% від її обсягу, велика кількість помилок.

Оцінювання тестування:

- кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів ($1 \times 2 = 2,0$);
- правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Бали	Критерії оцінювання
2	Виконання завдань самостійної роботи здійснене у повному обсязі, не містить помилок, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на високому рівні.
1	Виконання завдань самостійної роботи здійснене не у повному обсязі, містить несуттєві помилки, що дає можливість оцінити рівень формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти як достатній.
0	Завдання самостійної роботи не виконано та/або результати не відповідають поставленим завданням та/або завдання виконано із суттєвими помилками.

Шкала та критерії оцінювання виконання модульного контролю (тестування) для заочної форм здобуття освіти:

- кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів ($0,2 \times 10 = 2,0$);
- правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами складання диференційованого заліку

№	Завдання	Бали	Критерії оцінювання
1	Тестування	0-30	Кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів ($1 \times 30 = 30$), правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

100-бальна рейтингова система оцінювання	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A – відмінно	5 – відмінно
82 – 89	B – дуже добре	4 – добре
74 – 81	C – добре	
64 – 73	D – задовільно	3 – задовільно
60 – 63	E – достатньо	
35 – 59	FX – незадовільно з можливістю повторного складання	2 – незадовільно
0 – 34	F – незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Правила модульно-рейтингового оцінювання знань

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них:

– при семестровому контролі у вигляді диференційованого заліку на поточний контроль може бути відведено від 70 до 100 балів (для допуску до диференційованого заліку необхідно мати не менше 35 балів поточної успішності).

1. Поточний контроль. Бали, отримані впродовж семестру, за видами навчальної діяльності розподіляються наступним чином (розподіл орієнтовний):

- робота на практичних заняттях (відповіді на практичних заняттях, а в разі їх пропусків з поважної причини – індивідуальні співбесіди на консультаціях за темами відповідних практичних занять та самостійної роботи) – до 70 балів);

Присутність на лекціях і практичних не оцінюється в балах. Пропуски занять підлягають обов'язковому відпрацюванню в індивідуальному порядку під час консультацій. Пропущене заняття має бути відпрацьоване впродовж двох наступних тижнів, при тривалій відсутності студента на заняттях з поважної причини встановлюється індивідуальний графік відпрацювання пропусків, але не пізніше початку екзаменаційної сесії. Допуск до заліку при наявності рейтингової оцінки не менше 35 балів.

2. Підсумковий контроль. Підсумковим контролем є диференційований залік. Він здійснюється відповідно до вимог «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті імені Юрія Кондратюка».

17. Методичне забезпечення

1. Оксін В.Ю. Курс лекцій з дисципліни «Проблеми правотворення та правозастосування» для здобувачів вищої освіти спеціальності 081 «Право». Полтава: Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2024. 70 с.

2. Оксін В.Ю. Методичні рекомендації до практичних занять та самостійної роботи з дисципліни «Проблеми правотворення та правозастосування» для здобувачів вищої освіти спеціальності 081 «Право». Полтава: Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2024. 23 с.

18. Рекомендована література

Базова

1. Теорія і практика правозастосування: навч. посібник / І. І. Килимник, А. В. Домбровська, А. М. Бровдій, К. М. Врублевська-Місюна, І. І. Бочкова ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2023. – 134 с.

2. Попов К.Л. Правотворення та правозастосування: Комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни: навчальний посібник. К.: КПІ імені Ігоря Сікорського, 2022. 91 с.

3. Теорія та практика судового правозастосування в Україні: монографія / О.С. Копитова; Міністерство внутрішніх справ України, Національна академія внутрішніх справ. Київ: Р.О. Маслаков, 2020. 377 с.

4. Правозастосування: навч. посіб. / О. А. Назаренко та ін. / За заг. ред. С. Д. Гусарєва. Київ : НАВС, ФОП Маслаков, 2020. 160 с.

5. Нормотворча діяльність: навчальний посібник / кол. авторів; за ред. В. В. Шишка. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2024. – 400 с.

6. Дудоров Олександр. Кримінально-правові проблеми сучасної України (вибрані праці). Київ: Ваіте, 2022. – 632 с.

7. Правозастосування: навч. посібник / О. А. Назаренко та ін.; за заг. ред. С. Д. Гусарєва. — Київ: НАВС, ФОП Маслаков, 2020.

8. Нормотворчий процес та правозастосування: навчальний посібник / О. В. Попова. - К. : НУБіП України, 2022. - 170 с.

9. Практикум із нормотворчої діяльності : навч. посіб. / кол. авт. ; за заг. ред. д.ю.н., проф. Л. Р. Наливайко. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2023. 246 с.

Допоміжна

1. Магновський І. Й. Правозастосування як категорія особливої форми реалізації права. Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія». Т. 27. НУ «ОЮА». Одеса: Гельветика, 2020. С. 59-66.
2. Цивільно-процесуальні документи у наказному та окремому провадженнях (зразки оформлення): навчально-методичний посібник / Р.Я. Демків, І.М. Євхутич, Т.В. Курило, В.О. Кучер, В.М. Парасюк; Міністерство внутрішніх справ України, Львівський державний університет внутрішніх справ. Львів : ЛьвДУВС, 2020. 191 с. (є в бібліотеці КПП імені Ігоря Сікорського).
3. Теорія та практика судового правозастосування в Україні : монографія / О.С. Копитова ; Міністерство внутрішніх справ України, Національна академія внутрішніх справ. Київ: Р.О. Маслаков, 2020. 377 с. (є в бібліотеці КПП імені Ігоря Сікорського).
4. Рекодифікація цивільного законодавства України: виклики часу : монографія / за заг. ред. Н. С. Кузнецової. Одеса: Гельветика, 2021. 690 с.
5. Смокович М. І., Бевзенко В. М. Адміністративний процес України: теорія, практика судочинства: підручник / за заг. ред. В. М. Бевзенка. Київ: Дакор, 2020. 1346 с.
6. Конституція України від 28.06.1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
7. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. URL.: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14/print>
8. Про Конституційний Суд України: Закон України від 13.07.2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19#Text>
9. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
10. Про адміністративну процедуру: Закон України від 17.02.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2073-IX#Text>
11. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>

19. Інформаційні ресурси

1. Сторінка курсу на платформі Moodle: <https://dist.nupp.edu.ua/course/view.php?id=6903>
2. Сайт Ради Європи – <http://www.coe.kiev.ua>
3. Офіційний веб-портал Верховної Ради України – <http://rada.gov.ua/>
4. Офіційний веб-портал Президента України - <http://www.president.gov.ua>
5. Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України – <http://www.kmu.gov.ua>
6. Офіційний веб-портал Верховного Суду – https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/
7. Офіційний веб-портал Конституційного Суду України – <https://ccu.gov.ua/>